LIPANAN
Journal Arménien
INDEPENDANT

ADMINISTRATION
Place des Canons, 9, Rue d'Italie
BEYROUTH «Liban»
DIRECTEUR-PROPRIÉTAIRE
J. ADJEMIAN

ԼԻԲԱՆԱՆ

Ազգային - Քաղաքական - Գրական
ԱՆԿԱԽ ՀԱՅԱԹԵՐԹ

لبنان
جريدة ارمنية
حرة

ԲԱԺԱՆԵԳԻՆ
ՕՍԿԻՍԱ— Տարի, 75 Ժրանկ
ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆ » » 100 » »
Ամէն թղթակց. Պատ. Փոխարի. Հասցէ՝ վ

Է. ՏԱՐԻ Թիւ—642 | ՇԱԲԱԹ 2 ԱՊՐԻԼ 1932 | ՀԱՅԸ 3,5 Ս.Դ.

ՄԵՐ ԽՕՍՔԸ

ԲԱՑԱՐՁԱԿ ԿԸ ՍՏԵՆ

Մեր ընթերցողները վաղուան ընտրութենէն տեղեակ են։

Լման մէկ տարի առաջ անհրաժեշտ ազբերգութիւն մը տեղի ունեցաւ և օրս մասին քիչ քրոնիկներ տեսնուեցան սուրիահայ մամուլին մէջ Այն ազբերգութենէն երկու ամիս վերջը միայն, տեղւոյս Դաշնակ օրկանը հանդարտ սրտով կ'ուսեալեր լուրերուն «մխիթարականը», թէ՝ «Սուրիոյ և Լիբանանի հայութեան պատգամաւորական ժողովը վերջացուց իր աշխատանքները, կատարեալ համերաշխ և օրինակելի մթնոլորտի մը մէջ» (տեսնել Ազդակ, 2 Յուլիս 1931 թիւը)։

Սակայն զարմանալի չկոտի թուի, երբ ըսենք թէ «Սուրիոյ և Լիբանանի հայութեան պատգամաւորական ժողովի» մը գումարումէն Սուրիոյ և Լիբանանի հայութիւնը բացարձակապէս տեղեակ չէր, այլ այս գաղութին տեսնով ժողով գումարող ինքնակոչ պատգամաւորներ, միակ ծրագրով մը եւ ի հև Լիբանանի բարձունքներէն թռչելով՝ Հալէպ գացին և դեղին սեղանի մը շուրջ հաւաքուեցան։

Դաշնակ քաղաքականութիւնը քիչ անգամ կը պարտուի և Դաշնակ քաղաքագէտներ հազուադէպօրէն խաղի կուգան։

Հալէպի մէջ տեղի ունեցող «համագումարը» առաւելապէս կոչուած էր մեծ ի Տանն կիլիկիոյ Աթոռը ամուր հիման մը վրայ դնել։ Այդ «համագումար» ին մասնակցող Դաշնակ պատգամաւորները, շատոնց ի վեր իրենց թեկնածուն պարտուած էին և կուզէին որ՝ Աւերակաց կաթողիկոսութեան գահին ճակատը ԵՐԱԳՈՑՆԸ պանծի...։ Բայց, ինչպէս որ ըսինք, Դաշնակ քաղաքականութիւնն ու Դաշնակ քաղաքագէտները չարաչար կերպով պարտուեցան, և օրպէզի Դաշնակ տխուր աշխատանքը իզուր չանցնի, իր օրոշ պուռը տայ, իբր երկու չարեաց փոքրագոյն, դեղին սեղանին վրայ թեմի կազմակերպչական հարցեր դրուեցան և «համագումար»ը օրեր վատնեց այդ հարցերուն կարգաւորման, լուծման համար։

Ասիկա ազբերգութիւն մըն էր, որ գաղութիս ճակատագրական բեմին վրայ կը յատնաբերուէրև օրուն դերակատարները պարզ մահկանացուներ չէին այլ պամութեան մէջ ծանօթագրուած երևելի մեղապարներ, որոնք անգամ մը ևս փորձեցին հայութեան հատակոր մնացած դժբախտ բեկորները նորանոր գերեզմաններ պատրաստել։

Ցիշեալ «համագումար»ը իր սաղմին մէջ խառնակութեան վառարան մէր, բայց հայ ժողովուրդի աչքին փոշի փչելու, հայ աշխատաւորութիւնը մոլորեցնելու համար, քաղաքիս Դաշնակ օրկանը «յուսադրիչ», «մխիթարական» տողեր կը շռայլէր իր սև սիւնակներուն մէջ, կարծելով թէ՝ իր գրածները իբր պատգամ սիրալիր ընդունելութեան պիտի արժանանային։

Ահաւասիկ այդ օրէն ասդին Դաշնակ մամուլը դիմակաւոր դարձաւ, համերաշխական սուտ քարոզներ կարդալ սկսաւ ժողովուրդի գլխուն։

Եւ, վաղուան ըլլալիք ընտրութիւնը՝ այդ շինծու համերաշխութեան պտուղն է, որ կուզեն ճաշակել տալ հայ աշխատաւորութեան

Անոնք որ կը ըսեն թէ՝ «Դաւառականի» ընտրութեան շուրջ կուսակցութիւնները համերաշխած են՝ բացարձակ կը սուտեն։

Իսկ՝ թէ բաղձալուած համերաշխութիւնը գոյանար, բայց ի՞նչպէ՞ս, պամութեան առջև դատապարտուած Դաշնակցութեան հետ համերաշխութիւն գոյացնել կարելի՞ է։

Վայ այդպիսիներուն որ փորձուածը՝ անգամ մը ևս փորձել կուզեն։

«Ինչ որ Դաշնակցական է՝ դա դէշ է», ըսած է՝ ականաւոր, վաստակաւոր և տիրնակաւոր հայ դէմքերէն մին։ Այս մասին հայ ժողովուրդին խորհուրդ տալու հարկ կա՞յ, որ Դաշնակցութիւնը իր անցեալով և ներկայով եղած է պատուհաս մը հայութեան գլխուն։ Դաշնակցութեան հետ գործակցիլ, պիտի նշանակէր հայ աշխատաւորութեան արդար իրաւունքին դէմ դաւել։

Եթէ երբեք, վաղը տեղի ունենալիք «Դաւառականի» ընտրութիւնը յաջողութեամբ պսակուի, մօտիկ ապագան պիտի ծնի այնպիսի արտաւնիներ որոնց համար զղջում օգուտ չպիտի ընէ։

Մենք բացայայտ կերպով կրնանք յայտարարել թէ՝ վաղուան ընտրութեան պիտի մասնակցին անոնք՝ որոնք թելադրուած և պատրաստուած են գաղութս դէպի քայքայման առաջնորդելու, և ասոնք Պէյրութահայութեան ամենաչնչին տոկոսը պիտի կազմեն։

Կասկած չկայ թէ՝ ընտրութենէն անմիջապէս վերջ քաղաքիս Դաշնակ օրկանը առանց խղճի խայթ զգալու, իր յաջորդական թիւերով ընտրութեան «ՑԱՋՂՈՒԹԵԱՄԲ», «ՀԱՄԵՐԱՇՆՈՒԹԵԱՄԲ», և «ԽԱՂԱՂԱՍԻՐՈՒԹԵԱՄԲ» պսակուած ըլալը պիտի ուեռէ հանուր Լիբանանահայութեան...։

Z

ՋԱԲՈՆ ՆԱԽԱՏՐՄԻՆ ՄԵԾԱԳՈՅՆ ՄԱՍԸ ԿԸ ՔԱՇՈՒԻ

ԼՈՆՏՈՆ .— Երեսփ. Ժողովի երէկի նստին Սըր Ճոն Սայմոն ըսաւ թէ՝ ընդունած է ճաբոն դեսպանին այցելութիւնը առտուն։ Դեսպանը յայտարարեր է իրեն թէ՝ հրաման ստացած է որ Ճաբոն մարտանաւերուն մեծագոյն մասը կը քաշուի չինական ջուրերէն։ Սըր Ճոն Սայմոն աւելցուցած է հետեւեալը .— Մինչեւ նախարարը կը տեղեկացնէ ինձ թէ հաշտութեան նախնական բանակցութիւնները պիտի վերջանան գոհացուցիչ կերպով և թէ վճռական խորհրդաժողով մը պիտի գումարուի վաղը։ Տեղեկացուց նաև թէ Շանկհայի ջուրերուն մէջ Ճաբոն ուժերուն մէկ մասը, այն է 5 զրահաւոր, 18 թնդանօթակիր և 2 օդանաւակիր նաւեր կը մեկնին չինական ջուրերէն և Ճաբոն իր նաւային ուժը կ'ելնեցնէ մակարդակի մը որ հարիւ ուելի բարձր է քան բնականոն ժամանակի ուժէն, աշխարհի այս մասին մէջ։

Բախում Իսլամներու եւ Հնդիկներու Միջեւ

ՄԱՏՐԱՍ Թրիչնօբոլիի մէջ Իսլամներու և Հնդիկներու միջև բախում մը պատահեցաւ։ 27 վիրաւոր կայ։

ՕՐԱԳԻՐ

ՎԱՂԸ...

Վաղը՝ կրկնազատիկ է։ Վաղուան կրկնազատիկը միմիայն եկեղեցիներուն համար չէ, այլ՝ եկեղեցւոյ դէմ դաւաղներուն, եկեղեցին քանդել ուզողներուն և ազգն ու ազգութիւնը իրենց համար առևտուրի միջոց նկատողներուն համար է։

Բայց վաղուան կիրակին՝ կիրակիներուն կարմիրն է, և «Ազգն ու «Ազգային»ին փափխանկատութիւն համարած են ի յարգանս կարմիր Հայաստանին, Լիբանանի «գաւառական» ժողովոյ ընտրութիւնը վաղը ընել։

Նախախնամութի՛ւն...։

Կարմիր կիրակին պիտի ծնի կարմիր գաւառականը։

Ազգային առաջնորդարանը իր բարի սովորութեան հանաձայն, մէկ շաբաթ առաջ եկեղեցւոյ սուրբ խորաններէն խմբագրիպ շրջաբերականներով ուեռեց վաղուան «ՄԵՍԻԱՑԻՆ» ծնունդը։

Ձեռքը 25 դահեկան և ինքնութեան թուղթ մը ունեցող իւրաքանչիւր հայ, վաղը պարտաւոր է դէպի «հառաջ»անալ...իր ձեռքով իսկ ստորագրելու այն ոև մաւրկակը որը ուշ կամ կանուխ տուժել դատապարտուած է գաղութիս հայ աշխատաւորութիւնը։

Ասկէ ամիսներ առաջ արդէն կուսակցութեանց միջև յուդայական համբոյրներ փոխանակուած են, որով վաղուան ձեռնարկը յուսադրիչ։ Երեւոյթներ ստեղծելէ հեռու չէ, և վախնալիք պատճառ մը չունինք որ մի գուցէ վաղուան կարմիր կիրակին «կարմիր վտանգ» մը սպառնայ։

Իսկ պարագաները ինչ որ ալ ըլլան, դէթ հայ աշխատաւորութիւնը կզգուշացնենք վաղուան ծնունդին պատասխանատուութենէն և կը յորդորենք որ՝ իրենց արդար քրտինքով շահած 25 դահեկանը իրենց ընտանեկան տարուստին յատկացնեն, փոխանակ կարգ մը պարապ մարդոց պարապ քսակը պարարացնելու։

ԴԱՇՆԱԿՑԱԿԱՆ ՔԱՅՔԱՅՈՒՄ

Համոզուած ենք որ Հ. Ց. Դաշնակցութիւնը չըլլալով ընկերվարական կուսակցութիւն մը, մեզ պէս աշխատաւորները խաբած է կեղծ ընկերվարութեան շան քարոզ կարդալով, երբ բացայայտ իրականութիւն է, թէ ան, ըլլալով պուրժուազիի շահերը պաշպանող թթու ազգայնական և կապիտալիստական երազներ սնուցանող կազմակերպութիւն մը, ամենավտանգաւոր թշնամին է հայ աշխատաւորութեան համար։

Արդ, այժմ հիասթափուած, մի անգամ ընդմիշտ հրաժարելով այդ բանաբարաւ և սնրագործ կուսակցութենէն, կը յարինք Ե. Հայաստանի համակիր կազմակերպութեանց հրապարակ գալու համար հակադաշնակցական բուռն պայքարով։

Այս առթիւ կոչ կ'ընենք մեր այն բոլոր ընկերներուն, որոնք առիւին խոր քունի մէջ կը մրափին, սթափին տեսնելով տխուր իրականութիւնը հետեւին մեր օրինակին։

Գրիգոր Կէօզօեան
Մամբրէ Ա. Դոփիլեան
Յարութիւն Ճոզարեան
Գրիգոր Թաշճեան
Մազաքիա Բանիքեան

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՁԵԿՈՅՑ

ԿԻԼԻԿԻՈՅ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍՈՒԹԵԱՆ ԵՊԻՍԿՊՈՍԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎԻՆ

4.— Որոշուեցաւ Նշանաւորներուն հանդէսներուն առթիւ ներկայացուած դատերը նկատի չառնել։

— Նմանապէս որոշուեցաւ այսուհետև Նշանադրութեան առարկայ ճանչնալ միմիայն Նշանի մատանին և քօղ, և Նշանի լուծման պարագային՝ մատանիէն զատ ուրիշ իրեղէն և ծախքերու պահանջի դատեր չլսել. ինչպէս նաև այս կարգադրութեանց անհամապատասխան նշաններու լուծման առթիւ ներկայացուած դատերը նկատի չառնել։

4.— Որոշուեցաւ Նշանաւորներուն հանդէսներուն առթիւ խրախճանքներն վայելուչ. պարզ և օրդան հնար է նուազ ծախսելու, ձեռքը վերածելու և օտարներուն առջև Ազգ. արժանապատուութիւնը բարձր պահելու նպատակով հրահանգ մը պատրաստել և կաթողիկոսական Շրջաբերականով զայն գործադրութեան դնել կիլիկեան բոլոր թեմերուն մէջ։

5.— Որոշուեցաւ Նշանի և ամուսնութեանց լուծման բնական, օրինական ընկերաբանին և այլ պատճառները և հիմերը ճշտող կանոնագի ի մը նախագիծը պատրաստել (որուն մէջ նկատի առնուած ըլլան պառնկութեան, չընութեան՝ անկարողութեան, ամուսութեան, փոխանցիկ և անբուժելի տարերու, հաշմանդամութեան խնդիրները). նմանապէս ճշտուած պէտք է ըլլան Առժամանակեայ (մարմնական) բաժանումի հիմ ծառայելիք կէտերը (անբարոյութիւն, խիստ և անհաշտ խռովարար բնութիւն. խոցամալ, գի՛նեմալ ևն. կենցաղ, անգգաստ և բռնարար ու ծեծող բնութիւն. ևն)։

Այս նախագիծերուն պատրաստութիւն յանձնուեցաւ Արտաւազդ և Շահէ Եպիսկոպոսներուն և Փաւէն Ծ. Վրդ. ին։

6.— Որոշուեցաւ. (Ա) Թեմերու գատաստանական խարհրդը նկատել նախագատ տեսեան (Բ) ամուսնական գատերու միջոցին անձնական կամ պաշտպան փաստաբաններ գործածելու դրութիւնը դադրեցնել. (Գ) Դատաստանականի վճիռներուն վերաքննիչ տեսեան նկատել կրօնական ժողովները՝ եթէ խնդիրը զուտ կրօնական է, և խառն ժողովները եթէ խնդիրը տնտեսական և այլ խառն բնոյթ ունի։

7.— Կիլիկեան թեմերու մէջ նախաձեռնուած բոլոր ամուսնալուծման խնդիրները երբ ամբողջովին լրացած են ընկերաբանի օրինաց համաձայն գաւառին, կը վերադարձուին Ն. Ս. Օծութիւն Վեհ. Կաթող.ին քննութեան։ Առանց այս վերադարձման գործադրելի չեն։ Ամուսնալուծութիւններ, վերադարձուած լեռոյ պէտք հրատարակուին Կաթողիկոսարանի պաշտօնաթերթին մէջ։

Եպիսկ. ժողովը իր չորրորդ նիստին մէջ զբաղեցաւ Ազգ. և կրօնական կրթութեան վերաբերեալ խնդիրներով։

Բոլոր թեմերու մէջ նախակրթութեան միօրինակ ծրագրի գործադրութիւնը ապահովելու համար երկար խորհրդակցեցաւ։ Նկատելով որ հերու, Հալէպի պատգամաւորական ժողովին մէջ կրթական յանձնախումբ մը ևս կազմուած էր այդ նպատակով, որոշեց յիշեալ յանձնախումբի միջոցով՝ Լիբանանի և Հալէպի և ուրիշ թեմերու մէջ պատրաստուած և գործադրուած Ծրագիրները միացնել և միօրինակ Ծրագիր մը պատրաստելով գործադրութեան դնել, եթէ կարելի ըլլայ, 1932 Սեպտ. էն սկսեալ բոլոր թեմերու Ազգ. վարժարաններուն մէջ։

Ասկէ զատ որոշուեցաւ (1) Ազգ. վարժարաններու մէջ տեղ տեղ դասացոյցէն վերցուած կրօնի դասերը պարտաւորիչ ընել և շաբաթական առ նուազն 2 ժամ յատկացնիլ կրօնի դասերուն։

(2) Կրօնի դասը յանձնել օ՛րհան հնար է կարող քահանաներու և ձեռնհաս ուսուցիչներու։ (3) Հարկ եղած կարգադրութիւններն ընել որպէսզի ուսանողները իրենց ուսուցիչներուն հետ միասին եկեղեցի յաճախեն։ Որոշուեցաւ նմանապէս որ եկեղեցւոյ տնտեսական հասոյթները այնպիսի համամտութեամբ մատակարարուին որպէսզի օր եկեղեցին զրկուի իր պայծառութեան համար անհրաժեշտ եղող գումարէն, և օ՛չ թողին ազգաս ծրկսեալ ուսանողութիւնը՝ եկեղեցւոյ միջոցաւ իրենց որուելիք կրթութեան բարիքներէն։ Ազգային վարժարանները պէտք է որ եկեղեցիի պայծառութեան նպաստեն՝ փոխադարձ և երգեցիք տղաք հասցնելով և արամադրելով։

Ազգ. վարժարաններու ընդհ. հսկողութիւնը Ազգէն ու Գեղաւորենէն վստահուած է Առաջնորդարաններու. և Առաջնորդը ի պաշտօնէ իրաւունք և պարտք ունի այդ հսկողութիւնը կատարելու. սակայն նկատի առնելով Առաջնորդներուն յաճախ զբաղեալ միտքը, որոշուեցաւ որ Կիլիկեան թեմերու բոլոր Ազգ. վարժարաններուն վրայ հսկելու, Ազգ. ու կրօն. ուսումանց կանոնաւոր աւանդումը և միօրինակ ծրագրի գործադրութիւնը դիւրացնելու պաշտօնով կրթական ցնիչ մը Նշանակուի Կաթողիկոսարանէն որքան հնար է շուտով, առ այդ պէտք եղած նիւթական ապահովելով։

Ժողովը զբաղեցաւ նաև Կիրակնօրեայ Դպրոցներու խնդրով, և որուան տեղեկութիւններէն գոհունակութեամբ իմացաւ որ Հալէպի Ս. Ս. մէջ գոհացուցիչ արդիւնքներ ձեռք բերուած են, և վերջինս ձեռնարկուած է կազմակերպել Կիր. Դպրոցներ Դամասկոսի և Լաուդիկիէ թեմերուն մէջ ևս։ Որոշուեցաւ Լիբանանի և Կիպրոսի մէջ ալ՝ միջոցէս սկսիլ Կիրակնօրեայ Դպրոցներու հաստատութեան։

Ժողովը նկատի առաւ Կիրակնօրեայ Դպրոցներու անուանի և ուղղութեան մասին ժողովուրդին մէջ չքիլող ինչ ինչ թիւրիմացութիւնները փարատելու պէտք, և որոշեց առաջին յարմար պատեհութեամբ աւելի պատշաճ անուն մը տալ Կիրակնօրեայ դպրոցներուն։

Եպիսկ. ժողովը իր հինգերորդ նիստը յատկացուց ուսումնասիրելու Հայ եկեղեցւոյ յարաբերութիւնները (1) Լիբանանի և Սուրիոյ մէջ մեղի դրացի եկեղեցիներու հոգևոր պետերուն հետ. (2) Հայ յարանուանութեանց հետ. (3) Արտասահմանի Միջեկեղեցական Քրիստ ծանօթ հասարակութեանց հետ, և որոշուեցաւ.

Ա.— Սիրալիր յարաբերութիւն մշակել մեզի դրացի օտար եկեղեցիներու հոգևոր պետերուն հետ։

(Շար.)

ՈՒՐ Կ'ԵՐԹԱՅ ԳԵՐՄԱՆԻԱՆ (Դ)

սոնղծած է «փոքրագոյն չարիքն ընտրելու» տեսութիւնը։ Ըստ այդ տեսութեան Պրիւնինկ «փոքրագոյն չարիք» մըն է նկատմամբ Հիտլէր ին և ով գիտէ եթէ վաղը Հիտլէր «փոքրագոյն չարիք» մը պիտի չնկատուի նկատմամբ ՀԻԼՖԷՐՏԻՆԿ ի։

Գերմանիոյ նախագահական ընտրութեանց մէջ Հինտենպուրկի քսէ արկելու սրոշումը այս տեսութեամբ է որ կ'արդարացնեն անոնք։ 1925ին Գերմանիոյ սոցիալիստները Հինտենպուրկի դէմ քուէարկեցին իսկ 1932ին այն մրևնոյն Հինտենպուրկը ընտրեցին։ Ահա ուրեմն Թէ ուր կը տանի այդ նոր տեսութիւնը։

Ինչ դրութեան մէջ է այժմ այս կուսակցութեան այժը։ Այս կուսակցութիւնը ինչպէս վերը տեսանք, պուրժուայական կուսակցութիւն մը ըլլալով, և շատ հեղ փաստաւորութեան զէկը ստացած ըլլալով ներկայ տագնապին ուղղակի կամ անուղղակի պատասխանատու դը ելլալու շատերուն կողմանէ։ Ասկէ զատ այս կուսակցութիւնը անկարող է այլևս մասսայի աջին ծառայելու իր հակարանուորական տխուր դերը և անոր համար իսկ ամէն օր թաղմարիւ բանուորական տարրեր կը լքեն իր շարքերը։ Երբալ միանալու հանդէպ դասայնակերպական շարքերուն։ Պէտք է խմբաւորիլ և ըսել որ այս վերջին տարիներու ընթացքին համայնավարութիւնը բաւական նուազեցնոր գործեց սոցիալիստներու շարքերուն մէջ մինչև իսկ ոեղքուածք յառաջացնելով ասոնց մէջ։ Այս կուսակցութիւնը, ամենամօտը Դերմանիոյ չէ, ունէր 9 միլիոնի մօտ ձայն անցեալ ընտրութեանց, սակայն այժմ անոր աղդեցութիւնը բաւական նուազած է։ Մասնակի ընտրութիւններ բացայայտ կերպով կը ցուցնէն որ մասնաւոր որ ըստ օրէ կը խուսափի իրենցմէ։ Ասոնց հրատարակած թերթերուն ընթերցողներն ալ կը նուազին որ ըստ օրէ։ Օգնակի համար այս կուսակցութիւնը փամբուրի վերջինը դարձուց իր Պաշտպանութիւնը։ Ժ. Ալէնքիրշն ի և Էսէն ի տպարանները, իսկ Մարտ 1էն սկսեալ Էլպինկի տպարանն ալ պիտի դադրի։

Այժմ անցնինք կապիտալիստական ճակատին վրայ կանգնած մը նոր գոյն կարեւոր այժի, այսինքն նաբրօնալ-սոցիալիստ (նասի) կուսակցութիւնն։

Ի՞նչ է այս կուսակցութեան բաղադրութիւնը։ Նասիները ընդհանրապէս կը բաղկանան պղտիկ պուրժուաներէ, պաշտօնեաներէ, հին կայսերական քանակէ մնացած սպաներէ, ուսանողներէ և մի փոքր քանակութեամբ բանուորներէ։ Անշուշտ այս տեսակ բաղադրութիւն ունեցող կուսակցութիւն մ'անուանել պղտիկ պուրժուայական կուսակցութիւն։ Սակայն իրականութեան մէջ սա ունը պլտիկ պուրժուայական դասակարգի ջղաձգումն է։ Այս սակայն ոչ ինքնակամ և ինքնրշխան։ այլ պուրժուայական կամքի ներքեւ։ Սակայն ինչու համար մանր պուրժուայական կուսակցութիւն մը քիչի ինքնիշխան քաղաքականութիւնը չէ կարող ունենալ ինչպէսեր ունին օրինակի համար պրոլետարիատն ու պուրժուազիան։ Պարզ ցոյն պատճառով որ մանր պուրժուազիական դասակարգը մարդկային պատմութեան յառաջադացման մէջ ունի մի միայն ենթակայական և ոչ թէ զեկավարի դերը։ այս դասակարգը կարծես սահմանուած է մրցան ենթարկուելու զօրաւորին։ Իմ ոչ դասակարդն է այժմ զօրաւորը Գերմանիոյ մէջ։ Նա տիրող դասակարգն է այսինքն կապիտալիստական դասակարգը։ Ուրեմն նասիոնալ-սոցիալիստական կուսակցութիւնը Գերմանիոյ կապիտալիզմի գերիշխանութեան տակ է և անոր շահերուն կը ծառայէ։ Սակայն այս կուսակցութիւնն ալ իրը պուրժուայական կուսակցութիւն իր օրոշ յատկանիշն ունի։ Այս կուսակցութիւնը ազգայնամոլական հոդի վրայ կանգնած զուտ ֆաշիստական կուսակցութիւն մըն է։

Ինչ է ֆաշիզմը։

Ֆաշիզմը իր կառավարելու բռնակալ մեթոտներով կը ներկայանայ մեզ իբր կապիտալիստական տիրատիրութեան մէկ ձեւը ինչպէս որ հանրապետութիւնը այդ միևնոյն տիրատիրութեան մի ուրիշ ձեւն է։ Այսպէս երբ կապիտալիզմը կզգայ թէ այլևս անկարող է դեմոկրատական միջոցներով տիրել և պրոլետարական դասակարգը իր իշխանութեան տակ պահել այն ատէն նա կը դիմէ բռնի և բացայայտ տիրատիրական միջոցներուն այսինքն ֆաշիզմին։ Ուրեմն այս զկսբուն-քէն մեկնելով անմիջապէս կ'ըմբռնենք թէ ինչու համար այս միջոցներ նաչչիները Հիթլերի առաջնորդութեամբ պայքար կը մղեն Պրիւնինկի կառավարութեան դէմ։ Նաչչիները կը պայքարին ներկայ կառավարութեան դէն ոչ թէ անոր համար որ նա կը պաշտպանէ միմիայն Գերմանիոյ կապիտալիստական շահերը, այլ անոր համար որ անոնք անբաւարար կը գտնեն Պրիւնինկի ձեռք առած վերջին ֆաշիստական միջոցները։ Նաչչիները կը հաւակնին ըսելու թէ միմիայն իրենց ցանկացած ֆաշիզմն է որ լման կերպով կարող է Գերմանիոյ կապիտալիզմին շահերը, բոլոր շահերը պաշտպանելու։ Ուրիշ խօսքով կարելի է ըսել թէ՝ հակառակ կառավարութեան դէմ Նաչչիներու բռնած երևոյթապէս պայքարողի դիրքին, իրականութեան մէջ պայքար գոյութիւն չունի, ալ եղածը ՄՐՑԱԿՑՈՒԹԻՒՆ մըն է Հիթլերականներու և Պրիւնինկի կողմնակիցներուն միջև, Գերմանիոյ կապիտալիզմին շահերը պաշտպանելու գործին մէջ։

Եթէ դեռ խաբուողներ կան Հիդլերի հակակապիտալիստական բառերէն բառեր որ նա դեռ մէկ տարի առաջ ուներ իր բերանին մէջ այդպիսիները թող նախ տեսնէն թէ այժմ Հիդլեր ինչպիսի նախանձախնդրութեամբ կը զգուշանայ այդ հին երգելու և անկէ յետոյ թող աչքերնին դարձնեն Մուսսոլինիին և ֆաշիստ Իտալիոյ։

Այժմ հարց պիտի տաք թէ ինչու համար ցարդ Գերման կապիտալիզմը կառավարութեան զեկը չյանձնեց նաչչիներուն։ Ինչ բան արգելք հանդիսացաւ Հիդլերին կառավարութեան մէջ մտնելու համար։ Մեր այս դրուագիրը բացատրող երկու գլխաւոր պատճառներ կը տեսնենք։ 1— Այն թէ Գերման կապիտալիզմը տակաւին չուզեր Սոց. Դեմոկրատիայի օժանդակութենէն հրաժարիլ նա դեռ կը կարծէ օգտագործել այդ կուսակցութիւնը որ իրեն անվիճելի ծառայութիւններ մատուցանած է 1914էն ի վեր։ 2— Ասկէ զատ կայ նաև այն պատճառը թէ Գերման կապիտալիզմը կը վախայ Ֆրանսայէն։ Եթէ Գերմանիան փորձէ Հիտլերեան ուժերով ճակատէն հարուածել Ֆրանսան, նա վստահ է թէ ներկայ տագնապական անձուկ դրութեան մէջ յաղթական դուրս չելնար այդ պայքարէն։ Գերման կապիտալիզմը կուզէ օգտագործել նաչչիները այն ժամանակ միայն երբ նա համոզուած ըլլայ թէ ներկայ քաղաքականութիւնը և սոց. դեմոկրատական ոյժը յուսացած արդիւնքը չեն տար։ Ուրեմն Գերմանիան իր արտաքին քաղաքականութեան մէջ հետեւեալ ընթացքն կը բռնէ Ֆրանսայի։

—Եթէ տակաւին համառիք Գերմանիան այս անելին մէջ պահել ուշ չէ այն օրը երբ հիտլէր կառավարութեան գլուխը անցնի։ Այնժամանակ մենք բնաւ պատասխանատու չենք Եւրոպայի գլխաւոր պատասխանատուներուն։ Թէ ինչ չափով Ֆրանսան կ'ազդուի այս սպառնալիքէն այդ մասին պիտի չի խօսինք այստեղ։ սակայն սաքանը ըսենք թէ Գերմանիոյ ներկայ քաղաքականութիւնը իր վերջին բաւերուն մէջ կը գտնուի և կուզէ մօտ ատենէն Գերմանիոյ բռնած լուսն բոլորովին ուրիշ թոնի փոխուի։

ԲԱՑ ՆԵՐԴԱՓԻՐՈՒԹԵՆԷ Ի «ԵՐԻՏԱՍԱՐԴ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻՆ»
«ՊԱՀ. ՄԱՐՔԻՆ» ԻՆ

ՖՈՒԹՊՈԼ ԱԽՈՅԱԿԱՆԻ ՄԵԾ ՄՐՑՈՒՄ ԲԱԺԱԿԻ

ԱՐԱՐԱՏ ՀԱԼԷՊ — ՏԱԼԻՈՐԻԿ ԴԱՄԱՍԿՈՍ — Հ. Մ. Մ. ՊԷՅՐՈՒԹ

Ժամանակէ մի վեր Պէյրութի Հ. Մ. Մ. գեղեցիկ գաղափարը ունեցած էր Սուրիոյ և Լիբանանի ֆոյր Ֆութպոլի միութիւններու միջև տխոյականի մրցում մը կազմակերպելու և այս ուղղութեամբ ջանք չէր խնայած գործը ի գլուխ հանելու համար։

Ըստ ներքին համաձայնութեան Հալէպի Դամասկոսի մարզական միութիւնները Պէյրութ պիտի գային ուր տեղի պիտի ունենար բաժակի մեծ մրցումը։ Հ. Մ. Մ. ամեն զոհողութիւն յանձն առած էր որպէսզի հեռու քաղաքներէ եկող խումբերուն նիւթական օժանդակութիւն մըլլայ, նկատի ունենալով ճամբու ծախսը որ միութիւններուն սուղի կրնայ նստիլ։ Բաժակի մրցակից խումբերը պիտի ըլլային Հալէպէն «Արարատ», Դամասկոսէն «Տալուորիկ և Պէյրութէն Հ. Մ. Մ.ը։

Կիրակի 27ին առաջին մրցումը տեղի ունեցաւ Ֆրն.էլՇիպակ Union Sportive ի դաշտին վրայ։ Վիճակուեցաւ որ առաջին ռաթիւ խաղխ մասնակցին Հ. Մ. Մ. և Տալուորիկ, իսկ երկրորդ մրցումին պիտի մասնակցէին «Արարատը» յաղթողին հետ։ և բաժակը պիտի շահէր երկրորդ մրցումին յաղթական եղողը։

Ժամանակէն առաջ հոգ բաղմութիւն մը եկած էր հայ մարզիկները քաջալերելու և ակնդէր կը սպասեր խաղին սկսելուն։

Մրցումը սկսաւ ժամը 2ին «Տալուորիկի և Հ. Մ. Մ. ի Ա. թիմերը դէմ առ դէմ կեցած կը սպասէին, դատաւորին սուլիչի պղտիկ հարուածին նետուելու համար կռուի դաշտ։ Որքան ալ քոյր միութիւններ, իրարու հարազատ և միևնոյն դրօշին հպատակող մարզիկներ էին, խաղը իրենց մէջ արթնցուցած էր, ինքնասիրութեան և արժանապատուութեան հարց մը։ Իւրաքանչիւր հոգի իրեն պատկանած անունը բարձրացնելու գովելի մտադրութեամբ կուզէր առաւելութիւն մը ձեռք ձգել իրարու ացիօրէն։

Վարկեանը հասած էր և արդէն մեր մարզիկները սկսած էին պայքարի։ Հ. Մ. Մ. և «Տալուորիկ» երկու առաջնակարգ խումբեր կը բախէին իրարու, ալեկոծեալ ծովու ալիքներու նման և պահ մը գնդակը կը կարուէր մարզիկներու մարմիններուն մէջ, ինչպէս նաւակ մը ալիքներուն մէջ։ Պայքարը բուռն էր, բայց օրինաւոր։ Հ. Մ. Մ. յաղթանակներով փառաւորուած, վարժ և Լիբանանի չրջանին հայ և շատ մը օտար մարզական խումբերուն մէջ առաջին տեղը գրաւող և համբաւ շահող խումբ մը ըլլալով և «Տալուորիկ» իր տասը տարուայ կեանքով, Դամասկոսի և չրջականերու մէջ հանրածանօթ, մանաւանդ մի ամիսներէ իվեր իր տարած յաղթանակներով պատուած խումբ մը ըլլալով, իւրաքանչիւրը արդէն յաղթանակ կերազէր։

Վարկեանները օրքաշ կը յառաջանային խաղը աւելի հետաքրքրական կը դառնար և մարզիկները կը խոյանային գնդակը յափշտակելու և մրցակիցին բերդէն ներս պրտեցնելու։ Սուրիացի դատաւորը իր պարտականութեան մէջ ամենաարագ գիտակցութիւն բայց կուտար և ոչ մէկ անիրաւ կամ կողմնակալ որոշի մէջ կը գտնուէր ինչ որ շատ գնահատուեցաւ մարզիկներուն և հասարակութեան կողմէ։

Առաջին կիսախաղը վերջացաւ առանց ոչ մէկ արդիւնքի և այն կարծիքը տիրապետել սկսած էր որ երկրորդ կիսախաղին ալ վճռական արդիւնք ձեռք պիտի չբերուէր, նկատի ունենալով կողմերու հաւասարութիւնը։

Երկրորդ կիսախաղին ազատանշանը տրուած էր, ալ կասկած չկար մէկ կամ միւս կողմը պիտի յաղթէր, մէկ կամ միւս կողմը պիտի պարտուէր, և այդպէս ալ եղաւ։ Հ. Մ. Մ. կանգնած իր ամենալաւ մարզիկներուն վրայ և վայելած համբաւը արժեցնելու համար, ամենասոսկալի և կատաղի յարձակողականի սկսաւ միշտ օրինաւոր ոտհմաններու մէջ և պահ մը երեւոյթը այնպէս ներկայացաւ որ «Տալուորիկ» պիտի ընկճուէր և տեղի տար ալ ամենկ գոհունակ առլեւ։ «Տալուորիկ» պահ մը վարանոտ ընթացք ցոյց տալ ձեւացուց որը ներկաներուն մէջ լուրջ խորհրդածութեանց նիւթ դարձաւ, բայց այդ՝ «Տալուորիկ»ի խմբապետին Stratagème, ն էր, ինչպէս զօրապետը կուզէ կշռել վտանգը և ըստ այնմ վարել իր զինուորները։ Եւ իրապէս ալ հաստատուեցաւ այս կարծիքը։ Մթն հեզցուցիչ մթնոլորտը հեռ հետէ պայծառացաւ շնորհիւ «Տալուորիկ» ի մարզիկներուն պազարիւնութեան և գիտակցութեամբ վտանգին կուրծք տալովնին։ «Տալուորիկ» սթափեցաւ և իր անունը յիշելով չուզեց տեղի տալ և ԻՍԿԱԿԱՆ ՏԱԼԻՈՐԻԿՑԻի վայելող քաջութեամբ ճակատ տուաւ և փչրեց հարձակող հոսանքը խոյանալով յառաջ։ Յիշելու արժանի է մարզիկ պրն Յարութիւն Գալուստեան որ հիանալի օրէն կատարեց իր «պէք»ի դերը։ Արդէն «Տալուորիկ» նշանակած էր կոլ մը «բէն ալդի»ով։ խաղը ալ աւելի սասկացած էր, Հ. Մ. Մ. կուզէր գոնէ հաւասարութիւնը պահել, բայց Տալուորիկի աղօրն էր յարձակողականի կարգը։ Օգուտ չկար, ձեռնոցը նետուած էր, և պէտք է այդպէս ըլլալ խաղին մէջ։ «Տալուորիկ»ի մարզիկները «բէն ալդի»ով շահուած կոլ մը անարժէք նկատելով, կուզէին հատ մը եւս նետել օժարին մէջ, ինչ որ չուշացաւ։

Ներկայները խելահեղ կը ծափահարէին սէն մի վարպետ շարժում և հեւ ի հեւ կը սպասէին վերջնական արդիւնքին և Հ. Մ. Մ. և «Տալուորիկ» անուններով օդը կը թնդացնէին իրը քաջալերութիւն։

«Տալուորիկ»ի ասաղը փայլեցաւ մարզիկ Ժիրայր Պոյաճեանի ճարտար մէկ հարուածով և կոլ մը եւս նշանակեց խալ և երկարատեւ ծափահարութեանց և կեսցէներու մէջ։

Արդէն ժամանակը լրացած էր երբ սուլիչի հարուած մը յիշեցուց որ մրցումը վերջ գտած էր։

«Տալուորիկ» յաղթական էր 0–2ով։

* * *

Երկրորդ մրցումը տեղի ունեցաւ յաջորդ օրը Նակր Շէլ ընկերութեան մօտ Union Sportive դաշտին վրայ։ Որ հետաքրքիր ծովածաւալ բաղմութիւն մը լեցուած էր։

Որոշեալ ժամուն «Արարատ» և «Տալուորիկ» իրենց տեղերը կը գրաւէին։ Սկսէ՛լ առաջ «Արարատի» մարզիկները դաշտին կէս շրջանը վազեցին։ ի պատիւ «Տալուորիկ»ի։

Խաղը սկսած էր, Արարատ կուզէր անմիջական հարուածներով խլել տխոյանի տիտղոսը «Տալուորիկ»ի քիչ թէ շատ յոգնած մարզիկներէն, որոնք յուսալքումի և յոգնութեան ոչ մէկ հետք ցոյց տէին տար։

Սկզբնաւորութեան Արարատ գերակշիռ ըլլալ կը թուէր, բայց «Տալուորիկ» կուզէր դիմացինին թէ հոգեբանութիւնը հասկնալ և թէ անոր ճկունութիւնը խաղին մէջ։ Կիսախաղը անցաւ առանց արդիւնքի, բայց յոյսեր ներշնչել տալով որ յաղթութիւնը պիտի տանի «Արարատը»։

Երկրորդ կիսախաղին խաղը հաւասար էր. մերթ ընդ մերթ մէկ կամ միւս կողմը հակելով։ Իրապէս «Տալուորիկի» ասաղը հրաշագործ պէտք է ըլլայ որովհետև 4 անգամ Արարատի կողմէ քաշուած բէն-ալդիները աննպատակ դացին։ Զարմանքի և ապշութեան մատնելով բոլորը։ Պէտք է ըսենք որ «Տալուորիկ» ունի հիանալի կոլ-քիրը մը յանձին պ Կապրիել Ճէպրանի որ կոլ-քիրբներու լաւագոյնը կրնայ համարուիլ իր ճարպիկութեամբը։

Արարատի մարզիկներէն Պ. կարապետ, Վարդան և Աւետիս իրենց ամենա մեծ ճիդերը կը թափէին նժարը իրենց կողմը դարձնելու համար բայց իզուր, «Տալուորիկի» պաշտպարեայ պատնէշին առջեւ ամէն ինչ կը յարթուէր, կը վերսկսէր, բայց կրկին վտանգը կը հեռանար։

Պահ մը Արարատի հուժկու մարզիկները այնքան ոսկեմեջին չղթան որ ալ Տալուորիկ ի վիճակի չէ ըստեղակ դիմադրելու բայց կրկին յաստախաբութիւն պատեց։ Մարզիկ Զ. լաքեան կարապետ Տալուորիկի համբաւաւոր առնդերը՝ յաջողեցաւ կոլ մը նշանակել ընդհանուրի հաւասարութեան մէջ։ Գովելի են Արարատ մարզիկները իրենց մաքուր և կանոնաւոր խաղին համար։

Բաժակամրցումը վերջացաւ Տալուորիկի յաղթանակով 0–1ով։

Ապա, ընդհանուրի ներկայութեան Պ. Միհրան Սէֆերեան, մի քանի քանահատակ խօսքեր ուղղեց երեք քոյր միութիւններուն, և թելադրեց ալ աւելի մտերմանալ և կեդրոնանալ։ Բաժակը յանձնուեցաւ օրուայ տխոյեան Տալուորիկ միութեան խմբապետին ընդհանուր ծափողջոյներու մէջ։

Հասարակութիւնը մեկնելու վրայ էր, երբ երեք միութիւնները իրենց երաշներով առաջնորդուեցան ՀՆԶԱԿԵԱՆ ԱԿՈՒՄԲԸ, ճամբան խանդավառ երգեր երգելով —կեցցէն Հայ մարզիկները։—

Ն. ԲԻՒԶԱՆԴԱՑԻ

Ազգային Կեանքը ԴԱՄԱՍԿՈՍԻ ՄԷՋ

(Սեպ. Թղթակց)

Շուրջ ամիսէ մ'ի վեր տեղս կը գտնուի հասարակական անուանի գերծիչ ընկ. Սիւնիք, որուն ակնդէտ լսելու կ'ելլաւսէր հայ հասարակութիւնը՝ որպէս արդէն ծանօթ հանգամանք ըստ երևոյթին ներկայ փոփոխակ կացութիւնը կարելի չէր դարձնէր անոր կողմէ հրապարակային քանախօսութիւններ տրուիլը առ այժմ։ Սակայն «Տալուորիկ» մարմնամարզական միութեան վարչութեան կողմէ եղած կրկնակի հրաւէրը չմերժելով ամսոյս 19ին Հնչակեան ակումբին մէջ խօսնցաւ «Տալուորիկ միութեան անդամներուն, որոնք լեցուցած էին ամբողջ սրահը։

Ընկ. Սիւնիք համառօտակի ակնարկ նետեց հինաւուրց անցեալի մէջ կուլտուրական մեծ ազգերու՝ Յոյներու, Հռովմայեցիներու, Սպարթացիներու ինչէն և Հայերու մէջ գոյութիւն ունեցած մարմնամարզական խաղերու վրայ, փաստելով անոնց մարմնակրթական և ոչ նուազ մարտական նշանակութիւնը անոնց օգտակարութիւնը տեսու հայկական կեանքի մէջ ևս զարգացած այդ ուղղութեամբ շարժումը վերջի ժամանակներու առնթեր ժամանակից քաղաքակրթուած ազգերու։ Բայց ըսաւ նա՝ այդ բոլորը անօգուտ պիտի ըլլայի, եթէ երբեք զարգացած մարմնի մէջ զարգացած միտք չի բովանդակուէր։ Զուր չէ այն խօսքը թէ՝ առողջ հոգին առողջ մարմնի մէջ կ'ըլլայ։

Այլազան մարզանքներով մարմնը կրթելով, ձեր ֆիզիքական առողջութեանը մեծապէս դէրկ կը տրուի, այդ մասին ոչ մի խօսք։ Մինչ հարց է թէ՝ մարմնականին զուգահեռ տեղի ունի տիրեսո՞ք նաև հոգեկան զարգացումը։

Տակաւ մը ինչքան ալ խոշոր և ամուր ըլլայ, արժէք չի ներկայացներ առանց բովանդակութեան. եթէ ոչ մրցան ոգուտները իր վրայ թաւեցնելու կը ծառայէ։

Այս մրտքը ընդունելով իրրև մեկնակէտ, հանգամանորէն ծանրացաւ. ներկայ համապարփակ և համատարած տագնապալից իրերադարձութեանց մասին, նկարագրեց այդ անկայուն դրութեան, վանդաւոր խմբռումներու, համատարած խռովքի և յուզմունքներու ովկեանին մէջ օրօրուող հայկական անդէկ և խարխուլ նաւակը, որուն չիսրատակման և անվնաս կերպով պատմականօրէն անոր վրնակուած հանգրուանը հասցնելու դրդիչը, էն մեծագոյնը, էն սրբազնագոյնը, էն էականն է մեզ համար։ Ահա և եռանդուն երիտասարդներէ բաղկացած «Տալուորիկ» միութեան մեր ընկերները այդ նպատակին սատար հանդիսանալ կարենալու համար պիտի չանան զարգացնել նաև իրենց մտային ընդունակութիւնները։

Իր այս մտքէն եզրակացնելով՝ թեատրոն գործնական կեանքին մէջ առաջնորդուիլ այնպիսի գաղափարներով որոնք ոչ թէ ազգերու բաժանման, թշնամացման, այլ անոնց միացումի և եղբայրութեան սատարեն։

ԿԱՐԴԱՑԷՔ, ՏԱՐԱԾԵՑԷՔ ԼԻԲԱՆԱՆԸ

ՏԵՂԱԿԱՆ

ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆԵՆ ԱՅՑԵԼՈՒՆԵՐ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԱՐԱՆԻՆ

Վերջին երկու ամսուան ընթացքին կաթողիկոսարան այցելած են՝ Տ. Լօզոֆէջ մօրուեան —Նիւ Եօրքէն—, Տ. Գեորգ Կիրակոսեան— Գահիրէէն —, տէր և տիկ. Արամ Ճէրահեան— Ֆիլատէլֆիայէն—, տ. Յարութիւն Փիլիպոսեան— Լօս Անճէլէսէն— ։

Վ.ԵՂ. ՍԱՀԱԿ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻՆ ՆՈՒԻԷՐԸ

Էչմիածնի Ս. Աստուածածին եկեղեցւոյ գեղանին գնումը դիւրացնելու համար, Վեհ. Սահակ կաթողիկոսը իր անձնական քսակէն 200 օսմ. ոսկի տրամադրած է։ Գեղանին կալուածագիրը Ն. Ս. Օծութեան անուան հանուած է։

ՔԱՌԱՊՈՒԿԷ ԿՕՇԻԿՆԵՐՈՒ ՄԱՍԻՆ

Հալէպի կօշկակարները « տեղական հարաբերութեամբ պաշտպանելու նպատակաւ» երեք աղերսագիր յանձնած են երեք պետական պաշտօնատանց—մին՝ կուսակալութեան, երկրորդը՝Մ. Լավասիրբրինա խնդրելով որ՝ ներածուած քաւչուկէ կօշիկներուն վրայ ծանր մաքսեր դրուին։

ՊԱՏՈՒԱՐԺԱՆ
ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ «ԱԻԻԲԱՆԱՆ»ԹԵՐԹԻ
ԱՍՏ

Տիար. —

Ներկայիս կուգամ խնդրելու ձեզմէ որ բարի ըլլաք, Ձեր աղեղգուտ և օգտաշատ թերթին մէջ անկիւն մը չնորհել ներփակ գրութեանս, որը ուղղուած է Տ. Եղիշէ Սրբ. Եպիս.կարօեանի, ապազայական տ՛և՛է պատասխանատուութիւնս տարադրելիս յատուկ ըլալու պայմանաւ։

Լիայոյս ձեր բարեացակամութեանը ընդունեցէք սրտագին յարգանքներս։

30 Մարտ 1932 Ձերդ
Պէյրութ Պ. ԿՈՍՏԱՆԵԱՆ

Գերապատիւ
Տ. Եղիշէ Սրբ. Եպիսկ. Կարոյեան
Բարեխնամ Առաջ. Լիբանանահայութեան

Աստ

Սրբազան Հայր.—

Խնդրանքով կուգամ անգամ մը եւս բաղխելու Ձերին Սրբազնութեան դուռը ընտանեկան աննախանձ և անտանելի դրութեանս մասին։ Գիտէք թէ մօտ եօթը տարիներէ ի վեր է որ ամուսնացայ Տէօրթ-Եօլցի Վարդուհի Լէփլէճեանցուած մէկուն հետ և ընտանեկան առաջին ուսդիրամային վրայ էինք տակաւին, երբ նէ գէրս տուաւ իր օձային շնչոնաբոյր գլուխը արատելով մեր ընտանեկան արքութեան նորակառոյց բոյնը, դայլ գժողքի վերածելով։ Կարգ մը հոգեւոր հայերու (վարդապետ քահանայ) կողմէ խրատակներ եղան որպէսզի տպրի քրիստոնէավայել նկարագրի բարձրութեանը վրայ, ձգելով իր ան բարոյ, խլուրդային դէրքը, սակայն բաղում աշխատանք վատ ոչինչ եղաւ, և նէ անյաղդաղդ մնաց իր բարոյական անկումին վրայ, առանց մաղաչափ շեղելու իրեն միս և արիւն եղող անպատուութենէն։

Արդ, գիթալից հայր, կաղաչեմ, դիթցէք այս անտանելի կացութեանս որը օրէց օր կը հալեցնէ և կը մաշեցնէ երիտասարդ կեանքս։ Նէ պակունցաւ ինծի հետ եօթը տարի առաջ և սակայն չէ ապրած հետս նոյնիսկ եօթը ամիս, և ներկայիս ալ կ՚ապրի Պիքվայէ իր ծնողաց քով։ կը խնդրեմ, ծախսը ծառայուդ յատուկ, հաճեցէք կանչել տալ զինքը և լսել իր վերջին խօսքը, զմեզ իրարմէ լաժնելով, թանի որ իր միակ նշանարանն է ԱՆՀԻԱՏԱՐՄՈՒԹԻՊՆ իր լայնալիճ իմաստովը։

Ներեցէք համարձակութեանս ըսելու թէ միայն տասն հինգ օր կը բնամ սպասել խնդրին կարգադրութեանը, և երբ լուութիւնն ըլայ ձեզի սրբազնութեան պատասխանն այս պայմանաժամին տեւողութեանը ընթացքին, ձերին լուութիւնը հաւանութիւն սեպելով և լուծումը ինպատ ծառայուդ ճանչնալով, փնտուտելի պիտի ելնեմ ուրիշ յարմար կոզակիցի մը, ու եթէ Առաքելական եկեղեցիդ դժկամակի Ս.Պըտակադրութեանը, պիտի ստիպուիմ առանց տարբերութիւն մը գնելու կրօնական շիրտարաւմներու մէջ, մէկին կամ մըւսին գիրկը նետուիլ, վերջակէտը դնելով այս՝ տարիներու անբաղձալի և աննախանձ կացութեանս։

Լիայոյս եմ թէ Ձերին Հայրական Սրբազնութիւնը պիտի բարեհաճի ընել իր լաւագոյնը, որը անմոռաց թուական մը պիտի ըլայ հալ ու մաշ կեանքիս։

Սրտատրոփ և ակնկառոյց սպասող ձեր հայրական կարգադրութեանը։

Մնամ խոնարհաբար
Մառանիդ
ՊԱՐԳԵՒ ԿՈՍՏԱՆԵԱՆ

Յ. Մ.

Աշխարհահռչակ հայ հասարակական, գրական և պետական գործիչ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԽԱՆ ՄԱՍԵՂԵԱՆԻ (ՄՍ-ՍԱԷ-ՍՍ-ՍԱԼԹԱՆԷ) անակնկալ մահը, որ տեղի ունեցաւ 1931 թուի Նոյեմբերի 17-ին Մանչուրիայի Խարբին քաղաքում, թէ իր էութեամբ, թէ իր անսպասելիութեամբ, և թէ իր ողբերգական բնոյթով խորապէս ցնցեց ոչ միայն ամբողջ պարսկահայութիւնը, այլև ամբողջ հայութեան այն գրատակից դասը, որ հայ հասարակական կարկառուն դէմքերի հետ անտանօթ չէ։ Ամսան շնչին նաև այն օտարազգի անուանները, որոնք այդ անզուգական անձնաւորութեան հետ չփման առիթ են ունեցել։

Թէ Պարսկի կառավարութիւնը, թէ պարսկի բարձր պաշտօնէութիւնը թէ հայ ու օտար բազմաթիւ բարեկամները և թէ արտասահմանեան հայութեան գիտակից խաւերն անխտրօրէն պարտաստակամութիւն ցոյց տուին ՄԵԾ ՄԱՐԴՈՒՆ իրենց վերջին գնահատութիւնը մատուցելու։

Անհրաժշտ էր գոյութիւնը մը մարմնեի, որ յարգանքի, վչտակցութեան որ զոնաբար արամադրութեան այդ բուռն զգացումը մը հաւեր մէջ պարփակելէ՝ տար նրան կազմակերպած բնոյթ և օգտագործէր ամենատարդիւնաւէտ կերպով թէ ՆՇԱՆԱՒՍՐ ԴՈՒՐՄԷՆ յիշատակի յաւերժացման և թէ հասարակական շահերի կրկնակի տեսակէտներից։

Այդ մարմնը կազմակերպուեց 1931 թուի Դեկտեմբերի 4-ին հայ հասարակական հաստատութիւնների ներկայացուցիչներ ու ՈՂԲԱՑԵԱԼԻ անձնաւորութեան մօտիկ ձեռնհասանձանների մասնակցութեամբ Պարսկաստանի մայրաքաղաքում, որ ՆՐԱ ծննդավայրը, բնակավայրը և պետական-հասարակական-գրական գործունէութեան ասպարէզն է եղել։

Այդ յանձնախումբը, մի շարք խորհրդակցութիւններից, բանակցութիւններից ու անհրաժեշտ քայլերից յետոյ, որոշեց իր վրայ վերցնել ՀԱՆԴՈՒՑԵԱԼ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԽԱՆ ՄԱՍԵՂԵԱՆԻ յիշատակի յաւերժացման ու վերջին յարգանքի մատուցման գործի կազմակերպման բոլոր աշխատանքները և նրանց հետ կապուած ծախսերի համար անհրաժեշտ գումարի հայթհայթման գործը։

ԱՑԴ ՆՊԱՏԱԿՈՎ ՅԱՆՁՆԱԽՈՒՄԲԸ ԿՈՉ Է ԱՆՈՒՄ

1. Ամբողջ հայութեան կազմակերպել ՄԵԾ ՀԱՅԻ յիշատակին հոգեհանգիստներ ու սգահանդէսներ և չխնայել առատ դրամական նուիրաբերութիւններ յօգուտ այն հիմնադրամի, որ գանձւում է այդ ԵՐԱԽՏԱՓԻՐ ԴՈՒՐՄԻԶԻ յիշատակին նրա ծննդավայրում մի թատրոնական շէնք կառուցելու նպատակով։

2. Բոլոր հայ պարբերական հրատարկութիւնների խմբագիր ու բոլորին

Արատապել ներկայ կոչը, լայնօրէն ծանօթացնել հայ ժողովուրդին այդ ՕՐԻՆԱԿԵԼԻ ԻՐԱՆՑՈՒ կեանքի ու գործունէութեան հետ և ջերմ քարոզներով յորդորել, որ չթերանայ իր հրախտագիտական պարտականութիւնը կատարելէ դէպի իր ԱՐԺԱՆԱՒՈՐ ՁԱՒԱԿԸ անվերապահօրէն ու անխտրօրէն նպաստելով նրա յիշատակի յաւերժացման գեղեցիկ ձեռնարկին։ Միևնոյն ժամանակ չզլանալ ուղարկել Ցանձնախումբի Դիւանին երկուական օրինակ այդ հրատարակութիւնների այն համարներից, որոնք ՆՐԱ մասին նիւթեր են պարունակում։

3. ԱՑՆ ԲՈԼՈՐ ՁԵՌՆՀԱՍ ԱՆՀԱՏՆԵՐԻՆ, որոնք հնարաւորութիւն ունին օտար մամուլի մէջ լոյս տեսած ԱՆՓՈԽԱՐԻՆԵԼԻ ՀԱՆԴՈՒՑԵԱԼԻՆ վերաբերող նիւթերն իրենց տրամադրութեան տակ ունենալու, չմերժել այդ նիւթերի հնգական օրինակներ ձեռք բերել և ուղարկել Ցանձնախմբի Դիւանին։

4. ԱՑՆ ԲՈԼՈՐ ՀԱՑ ԵՒ ՕՏԱՐԱԶԳԻ ԱՆՀԱՏՆԵՐԻՆ, որոնք առիթ են ունեցել ճանաչելու ԱՆՄՈՌԱՑԱՇԽԱՏԱՒՈՐԻՆ բարեհաճել ՆՐԱ մասին ունեցած իրենց բնոյթագրային կարծիքը ամփոփ կերպով ուղարկել Ցանձնախումբի Դիւանին։

Այդ բոլոր աւեալներն ու նիւթերը առանձին հատորով հրատարակութեան պիտի տրուին և գոյացած զուտ արդիւնքը պիտի յատկացուի ՊԱՏԿԱՌԱԶԴՈՒՈՒ ՄԱՀԱՑԵԱԼԻ յիշատակի յաւերժացման։

ՊԱՐՄԿՆԱՀԱՑ ՄԵԾ ՔԱՂԱՔԱՑՈՒ անուանման ժողովրդականութիւնը, իւրայատուկ հմայքը ու եզակի յարգանքը, որ տածում էր դէպի ՆԱ ընդհանրութիւնը, լաւագոյն երաշխիքներն ևս ՆՐԱ յիշատակի յաւերժացման կոչն արձագանք կգտնի բոլոր գիտակից ուղղեզների ու զգայուն սրտերի մէջ և որ ներկայ կոչի արդիւնքը կը գերազանցի ամենալաւատես սպասելիքներն անգամ։

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԽԱՆ ՄԱՍԵՂԵԱՆԻ ՅՈՒՂԱՐԿԱՒՈՐՄԱՆ ԵՒ ԹԻՇԱՏԱԿԻ ՅԱՒԵՐԺԱՑՄԱՆ ԿԵՆՏՐՕՆԱԿԱՆ ՅԱՆՁՆԱԽՄԲԻ ՆԱԽԱԳԱՀ
ՅՈՎՍԷՓ ՄԻՐԶԱՑԵԱՆ

ԳԱՆՁԱՊԱՀ
ՄՈՎՍԷՍ ԽԱՆ ԽԱՉԱՏՐԵԱՆ
ՔԱՐՏՈՒՂԱՐ
ԱՐՏԱՇԷՍ ՆԱԶԱՐԵԱՆ

ՆԱՄԱԿ ՀԱՅԱՍՏԱՆԷՆ

7 փետր. 1932
Սարտարապատ

Յարգելի
Պր. Թորոս կօշկօշեան
Սիրելի տաքը օղլուս առաջին պատեհութեամբ գրիչը ձեռիս կուգամ մեր ճամբորդութիւնը գրել դէպի Խ. Հայաստան։

Թէ նաւուն մէջ և թէ մինչև ցամաք ելնելիս շատ աղէկ նայեցան, այսինքն տեսակ տեսակ ուտելիքներ և հագուստ բաժնեցին մեզ, անանկ վիճակով եկանք որ մեր Աքէնքէն արած ուտելիքները որ ճամբան պիտի ուտէինք ամէնքն ալ մնացին և չի կրցանք ուտել ստիպուած ցամաք ելլելու տաքն ծովը թափեցինք զանոնք, Պաթում նաւէն դեր չ՚ելած նաւագախումբով մեց դիմաւորեցին ու բարի գոլուստ մախտեցին մեկ երկու ժամ տակին բազմաւորիւն մեզ կը դիտէին. աննկարագրելի կերպով հիւրասիրեցին մեզ. ցամաք ելած օրերնիս երկու անգամ մսեղէն կերակուր տուին, հացին հաշիւը չի կայ, ամէն տեսակ հոգատարութիւն կար բժշկական տեսակէտով եթէ գլուխդ ցաւ մը ցաւելու ըլար անմիջական կերպով վրայ կը հասնէին և կը բուժէին, քայքերնիս իրենք փոխադրեցին կառքով և օթոյով. հինգ օր կեցանք կարծէս Դըրանտի մէջ էինք, ազկեց վերջ շարգեկառքը եկաւ և մատնք մէջը, երեք օր յետոյ հասանք Խ. Հայաստան։

Ժողովուրդը բաժնեցին մաս մաս իրենց տրհետին համեմատ մենք Սարտարապատն ենք։

Ուր որ երթայինք կառքով կամ օթոյով կերթայինք, հիմայ հոս այս գեղարդութեամբ կգրագրինք։

Եթէ կուզէս դուն ալ մեր մօտ եկուր երբ հոս հասնիս ամէն պէտք բաներները կուտան, մենք շատ հանգիստ ենք եթէ դուք ալ հանդիստ ապրիլ կուզէք շուտ եկէք։

Յարգանքներ
ՓԱՆՈՍ ԱՒՍԼԻԵԱՆ

ՎԵՐՋԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԻՐԼԱՆՏԱՅԻ ՀԱՐՑԸ ԵՒԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԸ

Լոնտոն.— Կառավարութիւնը որոշեց յուշագիր մը ղրկել Իրլանտայի ազատ պետութեան, անոր այն որոշման համար, որով կը ջնջուի հաւատարմութեան երդումը և տարեվճարները։ գումարը։ Այսօր, երեսփոխանական ժողովոյ օրահը լեցուն էր՝ լսելու համար գաղթային նախարար Մ. Թոմասի յայտարարութիւնները։

—Երեկ պաշտօնապէս իմացայ, ըսաւ ան, որ Իրլանտայի Ազատ պետութիւնը թագաւորին համար ըլալիք հաւատարմութեան երդումը անգլո-իրլանտական համաձայնութեան մաս չի կազմեր և թէ Իրլանտա իրաւունք ունի իր սահմանադրութիւնը ուզածին պէս բարեփոխելու։ Ակնյայտ է թէ, երդումը դաշնագրին անբաժան մասը կը կազմէ և ցարդ երկուստեք հաւատարմօրէն յարգուած է։ Այս աթիւ յուշագիր մը ղրկելով այս պարագան պիտի յիշիցնենք Տըպլինի կառավարութեան։ Ան պարտաւոր է նաև անփոփոխ կերպով վճարել տարետուրքը և թէ տարբ զանցառութիւնը եղած դաշնագրին բանաբարում մը պիտի ըլայ։ Դաշնագիրը երկուստեք ըլալուն, կողմերէն մէկը իրաւունք չունի ինքնաբերաբար և առանց միւս կողմի հաճութեան անոր մէջ փոփոխութիւններ ներմուծել։ Քաղաքական շրվանակները ուշի ուշով կը հետեւին Իրլանտայի խնդիրներուն։ Այս առաւօտ Մ. Թոմաս թագաւորին ներկայացաւ և կէս ժամ տեսակցութիւն մը ունեցաւ։ Դահլիճը ևս խորհրդակցութիւն մը ունեցաւ և կ՚ըսուի թէ անհանդիստութիւնը յայտնած է Մ. Թոմասի խորհրդարանին մէջ ընելիք յայտարարութեան։

Լոնտոն.— Իրլանտայի տարուելիք պատասխանը խորհրդակցութեան նիւթ եղաւ դահլիճին գումարումին մէջ, յարելով թէ Իրլանտա իրաւունք չունի ինքնագլուխ ջնջել երդումը և տարետուրքը։ Անգլիա պիտի առաջարկէ որ խնդիրը Լահէի իրաւարար ատեանին տարուի։ Անգլո-իրլանտական այս մրջդէպին պատճառաւ Մ. Մաքտոնալտ յետաձգեց իր արձակուրդը։

Մանչուրիոյ Մէջ Կռիւը Կը Շարունակուի

Մուտքէն.— Արիւնահեղ կռիւ մը տեղի ունեցաւ Շանթաունկի հարաւակողմը, չինացի հայրենասէրներու և ճարոնի զօրիկաններու միջև։ Զինուորները կայարանին վրայ յարձակեցան, բայց բուռն կռիւ մը եղաւ ետ մղուեցան, ունդնալով 54 մահաւոր և տեղւոյն վրայ թողլով 70 ձի և մեծաքանակ զէնք։

Թրքական Նորութիւններ

Էնկիւրի.— Մեռաշնորհներու նախարարութիւնը աւուրաթերթերու վրայ է անգլիամերիկեան ծխախոտի ընկերութեան մէկ առաջարկը։ որով Թուրքիոյ մէջ ծխախոտ մեռաշնորհը կ՚ուզուի։ Բանակցութիւնները կը շարունակուին այդ ընկերութեան և մեռաշնորհներու նախարարութեան միջև։

—Ազգային մեծ ժողովը կը քննէ օրինագիծ մը որով կ՚արգիլէ կանանց և տղայոց գիշերային աշխատանքը։ Աշխատանքի պահ կը հոչակուի օրը 8 ժամ, պայմանաւ որ շաբաթական 48 ժամէն աւելի չըլայ։

ԻԶՄԻՐԻ ՄԷՋ ԳԱՆՁ ՄԸ

ՀԱՅՈՒ ՄԸ ՊԱՏԿԱՆՈՂ

Դրամարկղի Մը Մէջ

10,000 ՈՍԿԻ ԳՏՆՈՒԵՑԱՒ

ԲՈԼՈՐՆ ԱԼ ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԴՐԱՄ

Տեղեկութիւն տրուած էր Իզմիրի կալուածական անօրէնութեան թէ հրդեհի վայրերուն մէջ գանձ կը գտնուի, բայց հակառակ այդ տեղեկութիւն ներուն ոչ ոսկի գտնուած է և ոչ գոհարեղէն։ Մասնաւորապէս հին սինեմաներու կողմը այրած եկեղեցւոյ չրջակայ հորին մէջ կատարուած խուզարկութենէն գանձ երեւան ելելու մասին համազգամ գոյացուած էր։

Այդ հորը մինչև բերանը ջուրով լեցուած ըլալով ասուզակ իջեր և հեռադասութիւն տալի դուներեր է։ Ի վերջոյ հասկացուած է որ հորին ջուրը գեռանին տակէն կուգայ։ Հորին մէկ կողմի երկաթ դուռը կոտրելու համար տինամիթի գործածուած, բայց դրան բան մը չէ կրցած ընել։ Կ՚ըսուի որ եթէ այս դուռը բացուեր կամ կարելի ըլար կոտրել, բան մը գտնել կարելի կ՚ըլար։ բայց բոլոր ջանքերը ապարդիւն անցեր և այդ խորհրդաւոր հորէն բան մը երեւան հանել կարելի չէ եղեր։

Լքեալ գոյքերու անօրէնութեան եղած տեղեկատուութեակը մը։ հրդեհի վայրը չէնքի մը տակն մեծ դրամարկղ մը գտնուելու մասին լուր տրուած է կատարուած խուզարկութեամբ դրամարկղը գտնուեր և բացուեր և մէջը 10000 թղթադրամ ոսկի։ և տեսակներ ու թուղթեր գտնուեր են։ Ասանց հետաքրքրական մը կը պատկանին։ Վերջապէս գանձը գտնուեր է բայց թղթադրամները Օսմանեան կայսրութեան շրջանին կը պատկանին։

Բաքիզի Ատլոնները Պիտի Գացուին

Բարիզ.— Բարիզի թատրոնները տնօրէնները նկատելով թէ թատրոններուն վրայ վերջերս դրուած տուրքերը չափազանց են, ի նշան բողոքի, որոշեցին փակել թատրոնները։

Ֆրանսական Լուրեր

Բարիզ — Վարչապետ Մ. Թարտիւ ընդունեց Լեհաստանի Արտաքին գործոց նախարար Մ. Զալէսքիի, լեհական կառավարութեան փոխնախագահ Մ. Ճարլովճքիի և Ճարոնի նոր դեսպան Մ. Նակաքաքի այցելութիւնները։

Բարիզ. — Զանազան ներկայացումներու հանդիսութեանց տերերը որոշուած ըլալով Մարտ 29 էն սկսեալ փակել իրենց գուները. հետաքրքրական է որ թատրոնները, սինեմաները, քաֆէ.քօնցէռները ևն., գործադուլ հրաւիրեցին կառավարական ծանր տուրքերուն դէմ բողոքելու համար։

Վարչապետ Մ. Թարտիւ խնդրոյն մէջ մտնելով խելացրեց որ աստիճանաբար կէսած տուրքերը կէս առ կէս զեղչուին, որով յոյս կայ թէ կարելի պիտի ըլայ վերջին պահուն կարգութեան մը յանգիլ։

ՄԻԶԱԶԳԱՅԻՆ

Յեղափոխ. Գրողներու Ընկերութեան Մանիֆէսթը

Ծրանոյի յեղափ խսկան Գրող և Արուեստագէտներու Ընկերակցութիւնը իր վ՝ բջին Նիստին մէջ բանաձևց մանիֆեստը, որ հրատարակուեցաւ տուաւ և որուն մէջ կ՝ըսէ.

«Տասնըչորս տարիներէ ի վեր սպարզինուած պուրժուազին օղակի մէջ կը պահէ Խորհրդային Հանրապետութիւններու Միութիւնը։ Զինեալ մը ջամբուութեամբ և անհեռակաս օղակումներով (պլոքիս) ան փորձեց Խորհրդային իշխանութիւնը ծունկի բերել։ Սակայն խորհրդային հերոսական պրոլետարիատը ամբողջ աշխարհի բանուորութեան և աշխատաւորութեան գործօն համակրանքը իր հետ ունենալովյետ մղեց իմպերիալիստներու յարձակողականը և մերկացուց շարունակական բրովոքատիոնները։ Պոլշևիկեան ռիթմով և յեղափոխական ոգեւորութեամբ հնգամեայ բլանը աւարտեցաւ չորս տարուայ մէջ։ Երկրորդ հնգամեակը կ՝աւետէ առանց դասակարգերու ընկերութեան արշալոյսը։ Խորհրդային պրոլետարիատի կողմէ աշխարհը մէկ վեցերորդին վրայ իրականացած օսցիալիզմը կորովի կոչ մըն է համաշխարհային Հոկտեմբերի համար, ուղղուած կապիտալիստական երկիրներու բանուորներուն և գաղութային հնչուած ազգերուն։

Յեղափոխական գրողներ, մեր տեղը պրոլետարական շարքերուն մէջն է։ Մարդկութեան ընդհանուր ֆնհերը անոր ամբողջ անձագան, անոր զարգացման հնարաւորութիւնները պրոլետարիատն է միայն ու կը ներկայացնէ այսօր։ Մենք պէտք է կռուինք անոր կողքին պատերազմ և թշնաւութիւն սահմանոզ իմպերիալիզմի դէմ»։

Պատմական Թիւեր

Ճաբոնի պատերազմական նախարարութեան հրատարակած պաշտօնական թիւերուն նայելով, Շանկհայի մէջ հաբոնական կորուստներու թիւն է 2364, որոնցմէ 591ը սպաննուած։ Ամենէն աւելի մեռած է 9րդ զօրաբաժինը, որ ունեցած է 423 սպաննալ և 1206 վիրաւոր։

Ռուսական Ընհատում «պանիոյ»էջ

Քաղաքի մը հանրապետական քաղաքապետը հրամայեց ներբակալել հաշտարար դատաւորը՝ որ ընկերվարական էր։ Այս վերջինը ալ հրամայեց ներբակալել քաղաքապետը։ Այս դէպքի վրայ բնակիչներն ալ երկուքի բաժնուելով սկսան իրարու վրայ յարձակիլ, հրացաններով և թնդանոթներով և մանգաղներով զինուած։ Ուրիշ տեղ մըն ալ խումբ մը անգործներ ուզեցին արգելք ըլլալ աշխատող գործաւորներուն ոստիկանութեան հետ ընդհարումի պահուն սպաննուեցաւ երկու հոգի և երկու հոգի ալ ծանրապէս վիրաւորուեցան։ Պարսկաստանի մէջ ալ նոր և ծանր խռովութիւններէ կը վախցուի։ Անասուններով ղէնք և ռազմամթերք բաշխուած են զանազան տեղեր Ոստիկանութիւնը անոնցմէ մէկ մասը երեւան հանած է։

Լոյտ Ճորճի Մէկ Հրատարակութիւնը

Անգլիոյ ազատականներուն նախորդ պետը Լոյտ Ճորճ գիրք մը հրատարակեց սա՝ մակագրութեամբ.—«Ճշմարտութիւնը ի մտին գերմանական հատուցումներուն և պատերազմական պարտքերուն»։ Ազատական պետը, որ մեծ պատերազմին առեն Անգլիոյ վարչապետն էր, այս խնդիրներէն ծագած ներկայ խառնաշփոթ քաղաքական կացութեան պատասխանատուն կը համարէ Փուանքարէն։ Այն մտին թէ Փուանքարէն եղած է գլխաւոր պատճառ որ Գերմանիոյ հանդէպ այնքան մեծ խստութիւն ի գործ դրուի, և այս պատճառու ալ պատերազմական պարտքերուն վճարման մասին այնքան խիստ և պահանջկոտ ըլլայ Ամերիկա։ Անգլիական թերթեր Լոյտ Ճորճի գիրքին սիւնակներ նուիրելով, կը վերլուծեն զայն, և մեծ մասամբ այն եզրակացութեան կը հասնին թէ Լոյտ Ճորճ փոխանակ հիմա այս ամէն բաները ըսելու և աս ու ան պատասխանատու բռնելու, պէտք էր իր ձայնը լսեցնէր առենին, և Գերմանիոյ վճարման անկարողութիւնը ապացուցաներ։

Ամերիկեան Մարտանաւեր Ետ կը Դառնան

Ծովային նախարարութիւնը հրաման ղրկեց Ֆիլիպեան կղզիները զբաղուող ամերիկեան կարգ մը մարտանաւերուն որ Ասիատեանի ջուրերը վերադառնան։

Քաղաք Մը Սւերակուած

Նիւ Եորքէն կը հեռագրեն թէ Ատլանտա նահանգին մէջ Նիւ Փորթ քաղաքին վրայ թաքուն մը պայթելով, քաղաքը աւերեց որբեց։ Այս միջոցին ամբողջ քաղաքը բոցերու մէջ է։

Միացեալ Դահանգները եւ Մանչու Ցնկախութիւնը

Ամերիկայի արտաքին գործոց նախարար Սթիմսըն հաբոնական դեսպանին յայտարարեց թէ Ամերիկա բացարձակապէս որոշած է չճանչնալ Մանչուքէնի մէջ հաստատուած անկախ տերութիւնը, որ տարակոյս չիկայ թէ հաբոնի պաշտպանութեան և հովանաւորութեան տակ կազմուեցաւ։

ՍԻՆԷՄԱ "ԷԼ ՆԱՍՐ„

Թարիֆ Շաամ (նախկին Գոզմոկրաֆը)

Ամէն գրեթէ կը ներկայացուի խօսուն եւ խրս նեռ մրբրաստ

Ֆիլմեր—

Զբօսաճէ սիրողները, վայելիքն արժէքը գիտցողները եւ մեամարազան ընել ցանկացողները, անպայմանօրէն թող այցելեն ՍԻՆԷՄԱ «ԷԼ ՆԱՍՐ», ուր իրենց փափաքին գոհացում կը տրուի:

Սիրեմա «էլ Նասր» չայցելող ոեւէ անձ, ճարուս թէ ադմա

ՊԻՏԻ ԶՂՋԱՑ

Բաց Խօսք

ՄԵՐ ԲԱԺԱՆՈՐԴՆԵՐՈՒՆ

Հանեցէք «Լիբանան»ի 1931 տարեշրջանէն ձեր պարտքը եղող բաժնեգիրները փութացնել թերթիս Տէր եւ Տնօրէնին Պ. Ժ. Անէմեանի անուան:

1932 նոր շրջանի բաժանորդագիրը կանխիկ դրկելու է վերոյիշեալ անունով: Ապառիկ դիմումներ ահնեսեւանք կը մնան:

200 ՏՕԼԱՐ ՎԱՐՁԱՏՐՈՒԹԻՒՆ

ԿԸ ՓՆՏՌԵՆՔ

Կիւրպի Յովհաննէսեան, բնիկ Ամասիացի, աքսորուած 1915—1916 իր հօր Կարապետ Յովհաննէսեանի հետ Զօրումէն դէպի Պաղատ, Պասրայի շրջանները, այժմ յիշեալը կը փնտռէ իր մայրը Նեկտար Յովհաննէսեան և եղբայրները՝ Գրիգոր, Հրանդ, Բիւզանդ, Վահրամ Յովհաննէսեանք:

Տեղեկացնել՝
Dl. Krikor Hovnanian
Sos Grodavesti No. 2
Bucarest VI Rumanie

Եւ կամ խմբագրութեանս միջոցաւ։ Կը խնդրուի թերթերէն արտատպել։

ԿԸ ՓՆՏՌՈՒԻ

Կը փնտռեմ զաւակներս՝ Մարիրոս և Մկրտիչ Լուսիկեանները։ Բնիկ Շապինգարահիսարի (Սուչէհրի) Բիւրք գիւղէն։ Առաջինը 23 իսկ երկրորդը 21 տարեկան։

1921—1922 ին Սեբաստիոյ օրբերուն հետ տարուած են Սիւրիա։ Կը խնդրուի Ազգային մարմիններէ, միութիւններէ և ազգայիններէ որ եթէ ծանօթութիւն ունին կամ ուր ըլլալնին գիտեն, հաճին իմացնել հետեւեալ հասցէին։

Haroutun Loussiguian
Roumania, Médjidia

Սակարան-Պէյրութ

19 Մարտ 1932

Եգիպտ. Թուղթ Ոսկի	470
Անգլիական »	432
Պաղեստինեան »	458
Թրքական »	60
Ամերիկեան Տոլար	125
Իտալական Լիր (100)	660.—
Ցունական Տրախմի (100)	160.—
Պանք Օթթոման	130.—
Անգլիական Ոսկի Հնչ.	611.—
Օսմանեան »	549.—
Ֆրանսական »	478.—
Մէճիտ Արծաթ	30.—

Կը Փնտռուի

Ալեքսան Բէյաքճեան, բնիկ Էվէրէկցի, կը փնտռէ իր քեռին Սեբաստիա Բէյաքճեանը՝ որ 11 տարի առաջ Ամերիկայի Պրիճբոր նահանգին մէջ մէջ «Քաֆէ Հաֆուզ» անուն արհարան մը կ՝աշխատցնէր։ Իր մասին լուր ունեցող հայրենակիցներէն կրնդրենք տեղեկացնել «Լիբանանի միջոցաւ։

«Ե. Հայաստանէն կը խնդրուի արտատպել։

ՆԵՐԿԱՐԱՏՈՒՆ

ԵՂԻԱ ՄՈԼՈԵԱՆ

Նակրի ճամբուն վրայ, Թրամվայի ընկերութենէն մէկ կայարան վար, Ժողովրդային դեղարանին ճիշտ դիմաց։

Կը ՀԱՔՔԷ ամէն տեսակ կերպարի վրայ եղած ազաները՝ բիծերը աննշմարելի կերպով։

Կը ներկէ ամէն գոյնի վրայ անգունատելիօրէն։

Կը նորոգէ՝ կարգուկէ ամէն տեսակի լաթեղէն։

ԲԷԲԹՕԿԼՕԳԻՆ ՕՇԱՐԱԿԸ

Եթէ կուզէք առողջ կազմ ունենալ և ձեր ցամքած արիւնը վերանորոգել՝ գնեցէք մէկ շիշ Բէբթոկլոգին օշարկէն (Elixire Peptoglobine)։

Փնտռեցէք ամէն դեղարան և պիտի գտնէք։

ՓՍԱԼՈՎԸ ԻՍԱՖԻՆ

ՇԱՀԱՒՈՐ ՊԱՏԵՀՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

Ոնդր-Նահրին մէջ ամենալաւ օդ եւ տեսարան ունեցող ընդարձակ հողամաս մը՝ խիստ նպաստաւոր պայմաններով ծախու հանուած է:

Ընչին կանխավճարով մը հողատէր կրնաք դառնալ:

ԱՅՍՀՈՂԱՄԱՍԷՆ ՀԱԶԱՐ ԿԱՆԳՈՒՆ ԴՊՐՈՑԻ ՀԱՄԱՐ ՏՐԱՄԱԴՐՈՒԱԾ Է ԲՈԼՈՐԵՎԻՆ ԾԲԻ:

ՋՈՒՐԻ ԵՒ ԹԱՂԱՊԵՏԱԿԱՆ ԱՐՏՕՆԱԳԻՐԻ ԾԱԽՔԵՐԸՆ ԱԼ ՀՈՂԱՏԻՐՈՋ ՎՐԱՑ

ՇԷՆԲԻ ՇԻՆՈՒԹԵԱՆ ՆԻԻԹԵՐՈՒ ՄԱՍԻՆ ՆՊԱՍՏԱՒՈՐ ԴԻՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ՊԻՏԻ ԸՆԾԱՑՈՒԻՆ։

Դիմել միայն «Լիբանան»ի Խմբագրութեան:

ՊԱՆԴՈԿ ԼԻԲԱՆԱՆ - ԶԱՀԼԷ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՄԻԱԿ ՊԱՆԴՈԿԸ ԶԱՀԼԷԻ ՄԷՋ

Օդասուն Սենեակներ — Համեղ ճաշ — Մաքուր սպասարկութիւն:

Նախկին տեղէս զատ, ուրիշ վերնայարկ տեղ մըն ալ վարձած եմ։ Տուն վարձել ուզողներուն կը տրուի ամէն դիւրութիւն։ Կը գնեմ հնաբանական ձեռագիրներ և հնութիւններ։

Տէր եւ Տնօրէն Յ. ՅՈՎԱԿԻՄԵԱՆ

ՎԱՐՁՈՒ ՇԷՆՔ

Անդր-Նահրին մօտ, Կամուրջի հիւսիսային կողմը, մեծ պողոտային եզրին, բոլորովին նոր շէնք մը սրճարանի եւայլ գործարանի խիստ յարմարութիւն ունեցող, դիւրամատչելի պայմաններով վարձու կը տրուի:

Դիմեցէք պարոնայք Ճշտոն եւ Ճէրիս Նաումին գրասենեակը, Պէյէվիի շէնքին մէջ Պանք տը Սիրիի կից եւ կամ փոստարկղ թիւ 182:

Ծանօթ.— Հող. գնել ուզողները եւս դիմեն վերոյիշեալ հասցէին. որոնց հարկ եղած դիւրութիւններ պիտի ընծայուին:

ԵՐԿՐԱԳՈՐԾՆԵՐՈՒՆ

Sulfate D'Ammoniaque Sulfate potasse.

Գեղնախնձորի, Վարունկի, եւ այլ երկրագործներու յատուկ տունկերու՝ եւ բանջարեղէնի բոլոր տեսակի հունցերու հայթայթման համար դիմել միմիայն՝

ՆԱԻՄ ՍԱ'ԱՏԻ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Հասցէ.=Պանքթ Տը Սիրի է տիւ Կրանս Լիպանին կից, Պէյէվի շէնքը

ՖՕԹՕ ՀՐԱՁ

ՊԷՅՐՈՒԹԻ ՆՈՐԱՃԷՆ ՄԱԱՐԱՏ ԾՈՒԿԱՆ

Այն բոլոր երիտասարդներն ու օրիորդները, որոնք հաշակ ունին, արուեստի սիրահար են, լուսանկարուելու համար թող դիմեն ՖՕԹՕ ՀՐԱՁ հաստատութեան

Օդը անձրևոտ կամ պարզ ըլլայ կարևորութիւն չունի։ Իւրաքանչիւր հայ ընտանիք պարտի ՖՕԹՕ ՀՐԱՁ ին լուսանկարուիլ, եթէ կուզէ հայ արուեստագէտը քաջալերել, հայ արուեստագէտին մէկ յիշատակը պահել իր քովը

ՏՊԱՐԱՆ ԼԻԲԱՆԱՆ

ՍԵՓԱԿԱՆ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐՈՎ

ՀԱՅԵՐԷՆ — ՖՐԱՆՍԵՐԷՆ — ԱՐԱԲԵՐԷՆ ՆՈՐ ԵՒ ՀՌՈՒ ՏԱՌԵՐՈՎ

Տպագրական ամէն տեսակ գործ

Հրատարակութիւններ, Առևտրական Թուղթեր - Տետրակներ, Դեղարանի վերաբերեալ Տոմարներ - Ցուցակներ (Étiquettes) Յայտարարութիւններ, Տոմսեր, Հրաւիրագրեր եւայլն, եւայլն։

ԴՊՐՈՑԱԿԱՆ ՊԻՏՈՅՔՆԵՐ

Դասագիրքեր, Տետրակներ, Քարթեր, վիճակագրեր եւայլն:

Տուփեր

Կը պատրաստուին ամէն տեսակ տուփեր

ԿՈՇԻԿԻ, ԴԼԻՔԱՐԿԻ, ՇԱՊԻԿԻ, ՀԱՐՍՆԵԿԱՆ եւն

Կ'ստանանք ապատրաստ ամէն տեղերէ

Մաքրութիւն, ճաշակ, ճշտապահութիւն, եւ մատչելի գին,

Դիմել՝ «ԼԻԲԱՆԱՆ»ի հասցէին